

BİLGİ TEKNOLOJİLERİNİN OKULLARDA KULLANIMI VE ÖĞRETMENLERİN ROLÜ

Buket Akkoyunlu*

ABSTRACT:

The rapid development of Information Technologies (IT) is leading to the establishment of what has been called "the information society". New Technologies has affected economic, social and educational structure in a society. Therefore, societies should follow technological changes.

Technology has played an important role in assisting the educational process. Educators not only need to be aware of these changes within their subject, they must adapt to changes within their subject, they must adapt to the changes in the society they live in [1]. The advent of microcomputers has had a great impact on education. With the reduction in cost and increase in capabilities of computers, the use of computers in education has grown rapidly. This revolution has not only demanded changes in the teaching and learning process but also posed great challenges for educators and computer professionals.

Computers have a place in schools because of their deep influence on all aspects of our life. The Ministry of National Education declared a policy of widespread introduction of computers in schools in Turkey [2]. The Ministry of National Education arranged in-service teacher training courses for the computer coordinators.

In this study a descriptive picture is built about how computer coordinators use computers in their work, their attitudes toward Computer Assisted Learning (CAL) and their learning style.

A questionnaire was developed and conducted to 160 computer coordinators. The Attitude Scale was used to assess the computer coordinator's attitudes. The Learning Style Inventory [3] was given in the study.

KEY WORDS:

Attitudes Toward Computers, Learning Styles

ÖZET:

Bilgi Teknolojilerinin kullanımının yaygınlaşması günümüzde toplumların "bilgi toplumu" haline gelmesine neden olmuştur. Yeni teknolojiler hem ekonomik yapıyı hem de sosyal ve eğitsel yapıyı etkilemiş, bu nedenle de toplumlar teknolojik gelişmeleri izlemek zorunda kalmışlardır.

Toplumsal değişme ve gelişmeleri hem başlatan hem de yönlendiren kurumlardan birisi olarak eğitim kurumları teknolojik gelişmeleri izlemek, bu teknolojileri kullanmak

ve bu teknolojilerin kullanımını öğretmek zorundadır. Mikrobilgisayarların toplumdaki kullanımının yaygınlaşması eğitim sistemini de etkilemiş, okullarda bilgisayarlar kullanılmaya başlamıştır. Okullarda bilgisayarların kullanımının hızla artması ise öğrenme ve öğretme sürecini etkilediği gibi öğretmenlere de yeni sorumluluklar yüklemiştir. Milli Eğitim Bakanlığı bilgisayar formatör öğretmenler için hizmet içi eğitim kursları düzenlemiştir.

Bu çalışma formatör öğretmenlerin bilgisayarları işlerinde nasıl kullandıklarını bilgisayara karşı tutumlarını ve onların öğrenme stillerini belirlemek amacıyla düzenlenen betimsel bir çalışmadır. Bu amaçla toplam 160 formatör öğretmene Kolb Öğrenme Stil Envanteri, bilgisayara karşı tutum ölçeği ve bilgisayar kullanımı ile ilgili bir anket olmak üzere üç farklı araç uygulanmıştır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER:

Bilgisayara Yönelik Tutumlar, Öğrenme Stilleri.

1. GİRİŞ

Günümüzde Bilgi Teknolojilerinin (BT) toplumlar üzerinde büyük etkisi vardır. Teknolojiler toplumda yaygınlaşmaya ve kullanılmaya başladıktan sonra, değişme kaçınılmaz hale gelmiştir. Eğitimin amaçlarından biri de toplumun gereksinimleri doğrultusunda bireyler yetiştirmek olduğuna göre bilgi çağına uygun, bilgi toplumlarının özelliği göz önüne alınarak öğrencileri yetiştirmek zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Günümüzde yetiştirilen bireylerin bilgiye ulaşma, bilgiyi düzenleme, bilgiyi değerlendirme, bilgiyi sunma ve iletişim kurma becerileri ile donanık hale getirilmesi gerekir. Kuşkusuz ki, yalnızca öğrencilerin değil onları yetiştirecek olan öğretmenlere de bu becerilerin kazandırılması gerekmektedir. Hem öğrencilere hem de öğretmenlere bilgisayar okur yazarlığından başlanarak sırasıyla yukarıda saydığımız beceriler kazandırılabilir.

Karmaşık ve yarışmacı bir dünyanın üyesi olarak insan, hayatta kalabilmek ve varlığını sürdürebilmek için önemli nitelikte ve nicelikte bilgiye ulaşabilmeli, bilgiyi kullanabilmeli kısacası bilgiye sahip olmalıdır. Burada karşılaşılabilecek en önemli sorun bu bilginin nasıl elde edilip, hangi yolla dağıtılacağı ve nasıl saklanacağıdır. Ayrıca, bilgi patlamasıyla karşı karşıya bulunan günümüz toplumlarında bu sorun, daha da

* Yrd.Doç.Dr. Buket Akkoyunlu, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi.

önem kazanmaktadır. Bilgi Teknolojileri eğitim sürecinin geliştirilmesinde de önemli rol oynamaktadır. Öğrenme ve öğretme ortamına önemli bir yer almakta, yeni olanaklar sunmaktadır. Eğitim hem yeni teknolojileri öğretmek hem de bu teknolojileri toplumda kullanabilecek bireyler yetiştirmek zorundadır.

Günümüzde çocuklar hızla değişen bir dünya ile karşı karşıya bulunmaktadır. Bu hızlı değişim, ilerde birer yetişkin olacak bu çocukların nelere gereksinim duyacaklarını yordamamızı güçleştirmektedir. Genç kuşakların bu değişime ayak uydurabilecek ve değişime katkıda bulunabilecek şekilde yetiştirilmesi gerekmektedir [4]. Aksi takdirde, bugünün programı ile okulu bitiren bir öğrenci ekonomik ve sosyal koşulların gerektirdiği bilgi ve becerilerden yoksun olarak mezun olacaktır. Dünün programı ile yarının toplumunu inşa etmek, eğitimin toplumunu ihtiyaçları ve beklentileri doğrultusunda birey yetiştirmesini engelleyecektir. Yarının teknoloji toplumun şimdiden hazırlanmaz, görmemezlikten gelirse gelecekte bunun bedelini daha ağır ödemek durumunda kalır ve bu yarışta kaybedenler arasında yer alırız. Hızla değişen bir dünyada öğrencilerin günlük yaşamın üstesinden gelebilmeleri için neler yapılması gerektiği, neler yapılabileceği soruları birçok eğitimciyi bu konuda çalışmaya zorlamıştır. Ayrıca, toplumlar eğitimin niteliğini düşürmeden daha ucuza mal ederek, eğitimin etkinliğini artırmak için çalışmaktadır. BT'de bunu gerçekleştirmek için eğitim alanında kullanılmaya başlamıştır. Niteliği düşürmeden daha ucuza, daha çok öğrenciye ulaşılmaya çalışılmaktadır. Hem bilgi olarak hem de yetenek olarak yaşantımızın her alanına giren teknolojiler daha önce de sözü edildiği gibi, gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun tüm toplumları köklü bir değişim süreci içerisine sokmuş, bilgi toplumlarının doğmasına neden olmuştur. Bilgi Toplumlarının temelinde ise teknoloji bulunmaktadır. Yeni teknolojiler eğitimde Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE), etkileşimli video, yapay zeka, telekonferans, elektronik haberleşme ile yerini almıştır. Eğitim alanı içerisinde Bilgi teknolojileri yalnızca bilgisayarlarla sınırlı değildir. Ancak eğitimde bilgisayarların kullanılmasyla birlikte Bilgi teknolojilerinin kullanımı da hızlanmıştır. Bilgisayar Teknolojisinde elde edilen bilgilerin iletişim teknolojisine uygulanmasıyla yeni teknolojiler bireyleri iletişim teknolojisi içerisinde aktif kılmıştır.

Bilgisayarlar kuşkusuz, şimdiye kadar var olanlar içerisinde bilgi çağını başlatan en önemli makinalardan biridir. Özellikle de mini bilgisayarlar, günümüzde bilgisayarların her alanda yaygınlaşmasını kolaylaştırmış ve çabuklaştırmıştır. Bilgisayar ağları ise çok kısa bir gelecekte bilgisayara dayalı iletişim ağlarının kullanımında etkili olacaktır. Bunun yanı sıra, Bilgi Teknolojilerinin öğrenme ve öğretme sü-

recinde yardımcı bir araç olarak yerini almıştır. BDE'nin önemi de buradadır. Bilgisayarlar son yıllarda eğitimde, BT alanında en hızlı gelişen ve kullanılan araçlardandır. Yapılan araştırmalar da 1980 den sonra eğitimle ilgili donanım ve yazılımların hızla arttığını, bunun da öğretim ortamını değiştirdiğini ortaya koymaktadır.

Bilgi Teknolojileri eğitime kolaylıkla uygulanabilir. Eğitimde kullanılan Bilgi Teknolojileri sayısı oldukça fazladır ve bunlar dikkatlice ve yerinde kullanılırsa eğitimin etkililiğini artıracaktır. Bilgisayarlara dayalı bir eğitim ortamında, bilgisayarların yerinde ve etkili olarak kullanıldığı durumlarda öğrenme-öğretme sürecinin daha zenginleşeceği bir gerçektir. Bilgisayar donanım ve yazılımları öğrenme-öğretme sürecine yeni boyutlar getirecektir. Ayrıca bilgisayarların idari ve yönetsel işlerde kullanımı okulun günlük işlerini azaltacaktır.

Türk eğitim sisteminde 1980'li yıllardan sonra bilgisayarın eğitime uyarlanması ile ilgili olarak son derece olumlu gelişmeler gözlenmiştir. Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de bilgisayarların eğitimde kullanılması hükümetler tarafından desteklenmekte ve teşvik edilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı okullarda bilgisayar kullanımını yaygınlaştırmak için 1985-87 yıllarında 2400 bilgisayar ortaokul ve meslek liselerine dağıtmış, 1988-1989 ders yılında pilot çalışmanın ilk aşaması olarak 2000 bilgisayar laboratuvarı kullanıma açmıştır. Üniversitelerin de işbirliği ile bazı firmalar yazılım geliştirerek seçilmiş okullarda uygulamıştır [5].

1989-1990 ders yılında 750 öğretmen Bilgisayar Destekli Öğretim konusunda hizmet-içi eğitimden geçirilmiştir. 1990-91 ders yılında 5000 öğretmen ve 195 formatör üniversiteler ve Milli Eğitim Bakanlığının işbirliği ile düzenlenen hizmet-içi eğitim kurslarına katılmışlardır. 1992 yazında 172 formatör öğretmen, 1993 yazında da 350 formatör öğretmen hizmet-içi eğitim kursundan geçmişlerdir [5]. Şimdiye kadar, yaklaşık 20.000 bilgisayar Bakanlık tarafından satın alınarak okullara dağıtılmıştır.

Günümüzde hızla gelişen teknoloji ve toplumda teknoloji kullanımının hızla artışı gözönüne alınırsa, öğrencileri yaşama hazırlayan kurumlar olarak okulların da bu teknolojiyi kullanmaları ve öğretmeleri gerekmektedir. Eğitimde bilgisayarların kullanılması ülkemiz için oldukça yeni bir uygulamadır. Uygulamanın dikkatlice ele alınması, hedeflerinin açıkça belirlenmesi, personelin dikkatlice eğitilmesi, yazılımların dikkatlice hazırlanması ve seçilmesi gerekmektedir.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışma, formatör öğretmenlerin bilgisayarları işlerinde nasıl kullandıkları, bilgisayara karşı tutumları ve onların öğrenme stilleri konusunda betimsel bir çalışmadır. Bu çalışma ile öğretmenler için düzenlenecek hizmet içi eğitim kurslarının düzenlenmesine yardımcı olmak amaçlanmıştır.

2.1. Araştırmanın Problemi

Bu çalışmada şu sorulara yanıt aranmıştır: 1- Formatör öğretmenler bilgisayarları işlerinde nasıl kullanılmaktadırlar? 2- Formatör öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumları nedir? 3- Formatör öğretmenlerin öğrenme stilleri nedir? 4- Formatör öğretmenlerin öğrenme stilleri bilgisayara karşı tutumlarını etkilemekte midir?

2.2. Örneklem

Bu çalışma 1991-92, 1992-1993 öğretim yılları Temmuz - Eylül aylarında Milli Eğitim Bakanlığı ve Üniversitelerin işbirliği ile düzenlenen formatör öğretmen hizmet içi eğitim kurslarına, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesinde katılan 160 formatör öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin %31'i 5 yıllık, %50'si 6-10 yıllık ve %19'u da 11 yıl ve daha fazla öğretmenlik deneyimine sahiptirler. Öğretmenlerin öğretmenlik deneyimlerine göre dağılımlarının yüzdesi Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Öğretmenlik Deneyimlerine Göre Dağılımı

YILLAR	N	%
1-5	50	31
6-10	80	50
10 - +	30	19
TOPLAM	160	100

Çalışmaya katılan öğretmenlerin konu alanları elektrik, muhasebe, fen, matematik, fizik ve sosyal bilimlerdir. Öğretmenlerin konu alanlarına göre dağılımlarının yüzdesi Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Konu Alanlarına Göre Dağılımı

Konu Alanları	N	%
Elektrik	10	6
Muhasebe	10	6
Fen	32	20
Matematik	45	28
Fizik	20	13
Sosyal Bilimler	43	27
Toplam	160	100

3. VERİLERİN TOPLANMASI

160 öğretmen Kolb Öğrenme Stil Envanteri, Bilgisayara karşı tutum ölçeği ve bilgisayar kullanımları ile ilgili bir anket olmak üzere üç farklı ölçeğe yanıt vermişlerdir.

3.1. Ölçme Araçları

3.1.1. Tutum Ölçeği

Bu çalışmada öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumlarını ölçmek üzere Likert türü tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek 29 maddeyi içeren bir ölçektir. Maddeler "bilgisayar hiç ilgimi çekmez" ya da "bilgisayar kullanmaktan zevk alıyorum" gibi olumlu ya da olumsuz cümlelerden oluşmaktadır. Olumlu cümleler için verilen cevaplar tamamen katılıyorum = 5, katılıyorum = 4, kararsızım = 3, katılmıyorum = 2, kesinlikle katılmıyorum = 1 şeklinde puanlanırken, olumsuz cümleler için tamamen katılıyorum = 1, katılıyorum = 2, kararsızım = 3, katılmıyorum = 4, tamamen katılmıyorum = 5 olarak puanlanmıştır. Araştırmada kullanılan bu tutum ölçeği ile elde edilebilecek en yüksek toplam puan 145, en düşük toplam puan ise 29'dur. Ölçekteki 'kararsızım' seçeneği işaretlenerek elde edilecek puan ise 77'dir. Buna göre 77'nin üzerindeki puanlar bilgisayara karşı olumlu tutumların, 77'nin altındaki tutumlar ise bilgisayara karşı olumsuz tutumların göstergesidir.

Bu ölçekte öğretmenlerin bilgisayara karşı kaygı, güven, sevgi ve bilgisayarın yararına inanıp inanmadıklarına bakılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği KR - 20 ile hesaplanmıştır. α güvenilirlik katsayısı .89 dur. Bu tutum ölçeği için başka bir güvenilirlik çalışması daha araştırmacı tarafından yapılmıştır. Ortaokul müdürlerinin bilgisayara karşı olan tutumlarına bakılmış ve güvenilirlik katsayısı .86 bulunmuştur [5].

3.1.2. Öğrenme Stil Envanteri

Araştırmaya katılanların öğrenme stillerini belirlemek amacıyla Kolb'un Öğrenme Stil Envanteri (ÖSE) hangi öğrenme stiline birey için daha uygun olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun belirlenmesi bireylerin meslek seçimine, problem yaklaşımına ve amaçlarını nasıl belirleyeceklerine yardım eden bir ölçektir. Bunun yanı sıra, bir öğrenen olarak bireyin zayıf ve güçlü yanlarını anlamasına yardım eder. Kolb yaşantısal öğrenme kuramına dayalı 4 öğrenme stili bir döngü şeklindedir. Bu öğrenme stilleri içinde de 4 öğrenme biçimi bulunmaktadır. Her bir öğrenme biçimini belirleyen öğrenme yolları birbirinden farklıdır. Bunlar sırasıyla, Somut Yaşantı için "hissederek", Yansıtıcı Gözlem için "izleyerek", Soyut Kavramsallaştırma için "düşünerek", Aktif Yaşantı için "yaparak" öğrenmedir. Ancak, bireyin öğrenme stilini belirleyen tek bir biçim bulunmaktadır. Her bireyin öğrenme stili bu 4 temel biçimin bileşenidir. Bu ne-

denle, bir öğrenme durumu içerisinde çeşitli durumlar bir araya getirilerek yerleştirilmiştir. Bireyin puanlarının toplamı ile bireyin en uygun hangi öğrenme stiline girdiği belirlenir. Bu stiller Yerleştiren, Özümseyen, Değiştiren ve Ayrıştırandır. ÖSE ile bireylerin bu döngünün neresinde yer aldığı belirlenir. ÖSE, bireylerin kendi öğrenme stillerini sıralamalarını isteyen 4'er seçenekli 12 maddeden oluşmaktadır. Her bir seçenek 4 öğrenme biçimini temsil etmektedir. Bunlar sırasıyla Somut yaşantı, Yansıtıcı gözlem, Soyut kavramsallaştırma, Aktif yaşantıdır. Cevaplayıcıların her bir seçeneğe verdiği puanlar sonucu 12 ile 48 arasında bir puan elde edilmektedir. Daha sonraki aşama birleştirilmiş puanların elde edilmesidir. Bu ise, [SK-SY], [AY-YG] şeklinde elde edilir. Bu toplamdan elde edilen puanlar - 36 ile + 36 arasında değişir. SK-SY den elde edilen pozitif puan öğrenmenin soyut, negatif bir puan öğrenmenin somut olduğunu gösterir. Aynı şekilde, AY-YG üzerinde elde edilen pozitif ve negatif puanlar öğrenmenin aktif ya da yansıtıcı olduğunu gösterir. Bireye en uygun olan öğrenme stili belirlenir [6].

3.1.3. Anket

Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm öğretmenlik deneyimleri, konu alanları gibi kişisel bilgilerden, ikinci bölüm okullarında bilgisayar kullanıp kullanmadıkları, bilgisayar kullanım sıklıkları ve hangi alanda kullandıkları gibi bilgisayar kullanımı ile genel bilgilerden ve son bölüm de onların bilgisayar hakkında ne kadar bilgiye sahip olduklarını belirlemek amacıyla hazırlanan açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Açık uçlu sorularda 'Bilgisayar kullanırken karşılaştığınız sorunlar nelerdir?', 'Okullarınızda bilgisayarı kullanma amaçları nelerdir?', 'Okullarınızda bilgisayar kullanma/kullanamama nedenleri nelerdir' gibi sorular yer almaktadır.

4. VERİLERİN ANALİZİ

Bu araştırmada, yukarıda sözü edilen sorulara yanıt bulmak için öğretmenlerin bilgisayarı kullanım amaçlarına bakılmış ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Formatör öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumlarını belirlemek için her öğretmenin ölçeğin tüm ifadelerine verdiği cevapların puanları toplanarak toplam ölçek puanı elde edilmiştir. Öğretmenlerin tutum puanlarının standart sapmaları ile aritmetik ortalamaları hesaplanmıştır. Ayrıca öğretmenler konu alanlarına ve öğrenme stillerine göre gruplara ayrılmış ve tutum puanlarının standart sapmaları ile aritmetik ortalamaları hesaplanmıştır. Formatör öğretmenlerin öğrenme stillerini belirlemek amacıyla ise öğretmenlerin ÖSE'ye verdikleri puanlar sonucu 12 ile 48 arasında bir puan elde edilmektedir. Birleştirilmiş bu toplamdan elde edilen puanlar ise -36 ile +36 arasında

değişmektedir. Elde edilen bu puanlar sonucu bireye en uygun olan öğrenme stili belirlenir. Formatör öğretmenlerin öğrenme stillerinin bilgisayara karşı tutumlarını etkileyip etkilemediğine ise varyans analizi ile bakılmıştır.

5. BULGULAR VE YORUM

Araştırma sonuçları formatör öğretmenlik kurslarına katılan öğrencilerin %45'inin okullarında bilgisayar olmadığını ve bilgisayarı olan bir okula atanmak istediklerini söylemektedirler. Öğretmenlerin %40'ı bilgisayarları okul yönetiminde idari işlerde kullanmaktadırlar. Örneğin, %29'u öğrenci notlarını bilgisayara aktarmak için, %7'si notları hazırlamak için ve %43'ü de yukarıdaki her üç amaç için bilgisayarı kullanmaktadırlar. Öğretmenlerin yalnızca %54'ünün bilgisayarı bulunmaktadır. Evinde bilgisayar bulunan öğretmenlerden %20'si bilgisayarı çocukları için aldıklarını, %55'i kendi kişisel çalışmaları için, %25'i de programlama yapmak için bilgisayarları evde kullanmaktadırlar. Açık uçlu sorularda öğretmenlere 'bilgisayar kullanırken karşılaştıkları güçlüklerin neler olduğu?' sorusu sorulmuş, öğretmenlerin çoğunun yanıtları ise 'donanımın yetersiz oluşu', 'yazılımların az, yetersiz ve niteliksiz oluşu', 'hizmet-içi eğitimden geçmiş öğretmenlerin sayısının yetersizliği' ve 'bilgisayar laboratuvarı olan okullarda çalışmıyor oluşu', 'okullarındaki bilgisayar laboratuvarlarının kilitli tutulması' şeklinde yoğunlaşmaktadır.

Araştırma sonuçları öğretmenlerin genellikle bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirdiklerini göstermektedir. Bununla birlikte, evinde bilgisayara sahip olan öğretmenler ile elektrik, fizik, matematik ve fen alanından gelen öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumlarının diğer öğretmenlere göre daha olumlu olduğu görülmektedir (Tablo 3).

Tablo 3. Öğretmenlerin Bilgisayara Karşı Tutumlarına İlişkin Puanlar

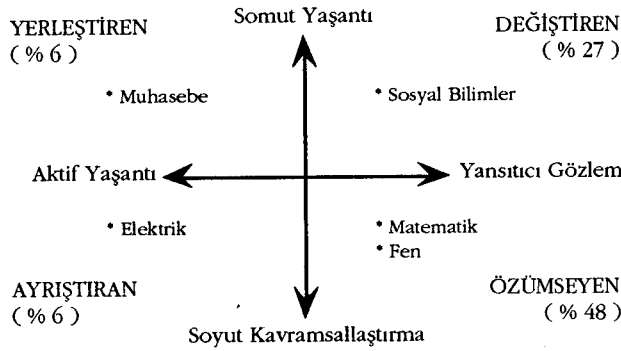
<u>Konu Alanları</u>	<u>N</u>	<u>Aritmetik Ort.</u>	<u>Standart Sap.</u>
Elektrik	10	13.97	7.99
Muhasebe	10	11.35	6.45
Fen	32	127.32	7.99
Matematik	45	120.15	7.16
Fizik	20	129.24	7.95
Sosyal Bilim	43	105.28	6.98
TOPLAM	160	120.21	7.42

Bu çalışmada öğretmenlerin öğrenme stilleri aşağıdaki şekilde bulunmuştur.

<i>Değiştiren (Divergir)</i>	- Somut Yaşantı & Yansıtıcı Gözlem N = 43, (%27)
<i>Özümseyen (Assimilator)</i>	- Soyut Kavramsallaştırma & Yansıtıcı Gözlem N=77, (%48)
<i>Ayrıştıran (Converger)</i>	- Soyut Kavramsallaştırma & Aktif Yaşantı N=10, (%6)
<i>Yerleştiren (Accomodator)</i>	- Somut Yaşantı & Aktif Yaşantı N=10, (%6)

Öğretmenlerin çoğunun (%75'inin) öğrenme stili değiştiren ve özümseyendir. (Şekil 1) Kolb'un Öğrenme Stil Envanterini incelediğimiz zaman öğrenme stilleri ile öğrenme stilleri içerisinde yer alan mesleklerin birbirine benzerlik gösterdikleri görülmektedir [7]. Eğitimciler, öğretmenler değiştiren ve özümseyen içerisinde yer almaktadırlar.

Şekil 1. Öğretmenlerin Öğrenme Stilleri'ne Göre Dağılımı

Tablo 4'de grupların öğrenme stillerine göre ortalamaları ve varyans analizi sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Öğrenme Stillerine Tutum Puanlarının Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
Değiştiren	118.25	6.99
Özümseyen	125.12	7.90
Ayrıştıran	127.75	7.95
Yerleştiren	120.20	7.15

$$F = (3.135), p = 0.015$$

Varyans analizi sonuçları formatör öğretmenlerin tutumlarının, öğrenme stillerine göre değiştiğini göstermektedir. Ayrıştıran ile değiştiren arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Ayrıştıran ve özüm-

seyenlerin bilgisayara karşı tutumları diğerlerine göre daha olumludur. Bu grup içerisindeki uzmanlık alanı elektrik, fen, matematiktir.

Bu çalışmada, öğretmenlerin çoğunun bilgisayara karşı olumlu tutuma sahip olduğu görülmektedir. Ancak, elektrik, fen ve matematik gibi alanlardan gelen öğretmenler diğerlerine göre daha olumlu tutuma sahiptirler. Öğretmenlerin işlerinde bilgisayar kullanmaları, bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirmelerinde önemli etkenlerden birisi olabilir. Öğrenme Stil Envanteri bilgisayara karşı olumsuz tutum geliştirenlerin belirlenmesinde faydalı olabilir. Bunun yanı sıra, yetişkinler bu 4 öğrenme biçiminden birisini tercih etmektedir. Bu nedenle, Öğrenme Stilinden elde edilen bilgiler eğitimcilere yetişkinlerin eğitimi için düzenlenecek öğrenme - öğretme ortamlarında nasıl bir yöntem geliştirileceği konusunda yardımcı olabilir. Ayrıca, Bilgisayar Destekli Eğitim için düzenlenecek hizmet-içi eğitim kursları da dahil olmak üzere, bu tür kursların düzenlenmesinde Öğrenme Stil Envanteri sonuçlarından yararlanılabilir. İhtiyaçlara göre düzenlenen kurslar da öğretmenlerin bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirmelerine neden olacaktır. Daha önce de değinildiği gibi Bilgisayarla / bilgisayarlı eğitimde donanım, yazılım, öğrenci ve öğretmen sistemin ayrılmaz parçalarıdır ve bilgi çağına uygun, bilgi toplumlarının özelliği göz önüne alınarak öğrencileri yetiştirmek zorunluluğu, hem öğrencilerin hem de onları yetiştirecek öğretmenlerin bilgi çağına gerektirdiği becerilerle yetiştirilmesini gerektirmektedir. Günümüzde, öğretmen yetiştiren kurumların programlarına bilgisayar okur - yazarlığını artıran derslerin yanı sıra bilgisayarlı / bilgisayarla eğitim derslerinin konulması zorunlu hale gelmiştir. Yetişmiş öğretmenlerin de hizmet içi eğitim kursları ile bilgisayarlı / bilgisayarla eğitim kurslarından geçirilerek öğretmenlere bilgisayar okur - yazarlığının kazandırılması sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- [1] Hawkrige, D., Jaworski, J. ve McMahan, H. (1990): Computers in Third World Schools: Examples, Experiences and Issue. London. The McMillian Press. Ltd.
- [2] Akkoyunlu, B. (1991). Modelling CAL for Turkey. Ph.D Thesis. University of Leicester. Leicester.
- [3] Kolb, D. (1988). Learning Style Inventory. Revised Edition. Mcber and Company. Boston.
- [4] OECD (1988). New Technologies in the 1990's. a Socio-Economic Strategy. Centre For Educational Research. (CERI), Paris.
- [5] Aşkar, P. ve Akkoyunlu, B. (1994). Use of Information Technologies in Schools and the Role of Principals. The Eleventh International Conference on Technology and Education. 1056-1058. March 27-30, London.
- [6] Aşkar, P. ve Akkoyunlu, B. (1993): Kolb Öğrenme Stili Envanteri. Eğitim ve Bilim Dergisi, 87: 37-47.
- [7] Kolb, D. (1985): Learning Style Inventory: Self Scoring Inventory and Interphetation Booklet. Boston. Mcber And Company.